

*«Шануй той край, де серця
рідна пристань»*

(з досвіду роботи Мутвицької ПШБ
Зарічненської ЦС ПШБ)

Зберегти і примножити історію краю, народу і родоводу, відродити найдорожче – забуте слово, прислів'я чи мелодію материнської пісні, бабусину колядку чи щедрівку, зберегти вишивки, вироби декоративного мистецтва, звичаї, традиції, обряди та історичні нариси про край – є пріоритетним у роботі Мутвицької ПШБ.

Вже стало доброю традицією, що бібліотека координує свою роботу з школою, клубом по виявленню, вивченню історії села. Особлива увага приділяється співробітництву з краєзнавцями з числа громади, зацікавлених у розквіті рідної землі.

Зміст краєзнавчої роботи бібліотеки визначається такими основними складовими частинами: формування краєзнавчого фонду, створення довідкового апарату, широка популяризація краєзнавчих видань та наявність краєзнавчої специфіки в оформленні бібліотеки.

Основою краєзнавчої діяльності бібліотеки є краєзнавчий фонд, який включає документи, пов'язані з краєм змістом, походженням, опубліковані на території краю.

Особливістю краєзнавчого фонду є те, що саме повнота, а не величина фонду є головною його якісною характеристикою. Своєрідність цього фонду і в тому, що краєзнавчі документи збираються і зберігаються незалежно від їхньої актуальності в даний час, і не підлягають списанню.

Особлива увага в бібліотеці приділяється раціональному розміщенню краєзнавчого фонду. Традиційною формою організації і популяризації краєзнавчого фонду для книгозбірні стала організація краєзнавчого куточка «Мій рідний край, земля моїх батьків», де представлені видання, що висвітлюють історичний шлях села, його природу, екологічні проблеми, художні твори місцевих письменників. Доповнюють книги ілюстративні матеріали, статистичні дані про розвиток села. Крім постійної, в куточку є змінна частина, де експонуються матеріали з актуальних питань: болючі точки екології, новини життя села.

Враховуючи інтерес користувачів до подій минулого, бібліотекар послідовно та систематично веде копітку пошукову роботу, основною метою якої є вивчення історії свого села, відродження імен визначних діячів краю, збирання легенд, переказів, спогадів старожилів тощо.

Так, спільно з місцевими краєзнавцями (вчителькою місцевої школи Тумаш В.М. та священником Дубінцем П.Є.) бібліотекар налагодила зв'язки з сином останнього володаря маєтку в с. Мутвиця Героніма Нелюбовича-Тукальського – Северином Нелюбовичем Тукальським, який неодноразово приїжджав в с. Мутвиця. Северин – представник відомого в польських колах роду, який мав маєтки в Пінському, Лідському та Велковському повітах. Ця родина налічує багато відомих особистостей: Ян – маршал Трибуналу Литовського (1589 р.), Єжи – пінський посол (1648 р.), Йосип – український митрополит (1663 р.).

Цікаво проходили зустрічі з жителями села, на яких пан Северин Нелюбович-Тукальський ділився спогадами батька про життя на Поліссі та, зокрема, в с. Мутвиця до 1939 р.

В краєзнавчому куточку розміщені папки з спогадами Героніма Тукальського: «Взаємовідносини селян та володарів маєтків у Пінському повіті», «Історичні події на Поліссі у спогадах Героніма Нелюбовича-Тукальського» (польське повстання 1863 року на теренах Зарічненщини), «Господарська діяльність Героніма Нелюбовича-Тукальського на Поліссі», «Історія села Мутвиця у спогадах Героніма Нелюбовича-Тукальського», «Северин Нелюбович-Тукальський – неспокійний нащадок старовинного роду».

Польський гість подарував три книги спогадів Героніма Нелюбовича-Тукальського «Полісся» та «Мутвиця» (I і II теми), де відтворені події і люди періоду з 1911 по 1939 рр. та взяв участь в презентації.

Також, подаровано портрет останнього власника панського маєтку та малюнок Мутвицького замку.

Маючи такі цінні матеріали, бібліотекар Мутвицької ПШБ надає допомогу учням та вчителям місцевої школи в написанні робіт з питань краєзнавства. В результаті цього, учениця школи Корнійчук О. В. з роботою «Рівненське Полісся

у споминах родини Нелюбовичів-Тукальських» (за рукописними матеріалами про Зарічненський район) на Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт, учнів – членів Малої академії наук, посіла друге місце.

Як центр культурного і духовного спілкування громади села, книгозбірня популяризує сімейно-побутові традиції через такі форми, як експозиції вишиванок. Бібліотека тісно пов'язує свою роботу з народним музеєм вишивки, який працює при школі. І саме бібліотека веде копітку роботу по виявленню та збереженню кращих зразків народного ремесла. Бібліотекар не лише виявляє та зберігає кращі дорогоцінні роботи поліських вишивальниць, а й розповідає сучасникам про тих, хто присвятив своє життя поліській вишивці. В музеї зберігаються роботи Антоніни Корнійчук, яка останній свій рушник вишила, коли їй виповнилося 90 років; Олександри Ширінги та Віри Ходневич, Катерини Журавель, роботи яких прикрашають експозиції музеїв Москви, Америки, Ізраїлю, інших країн.

Особливе місце в роботі бібліотеки відводиться заходам, присвяченим подвигу односельчан у роки Великої Вітчизняної війни. Проводяться вечори пам'яті, вечори-зустрічі з ветеранами, оформлена виставка-реквієм «Літопис Великої Вітчизняної війни», де знаходиться список односельців, які загинули в роки війни.

Цікавими, повчальними та змістовними були зустрічі з місцевим автором дитячих збірок Романом Демчуком – письменником-гумористом.

Відродженню народних звичаїв, родинних традицій, зміцненню зв'язків між поколіннями сприяють заходи, які проводяться за народним календарем впродовж року: народознавча година «Ой на Івана, та й на Купала», конкурс на краще виконання колядок «Від хати до хати йдемо колядувати». Бібліотека активно залучає до народної творчості читачів-дітей. Їхня безпосередня участь у відзначенні національних свят виховує любов до землі своїх предків, рідної мови.